

lernes Skoledistrikt, kunde indstilles, saaledes at man blandt dem valgte de Elever, som skulde opnaa de Fripladser, der gives her igennem Statstilskuddet. Herved vilde man faa Sikkerhed for, at de virkelig vilde komme uformuende flinke og flittige Elever til gode, og man vilde tillige herved ligesom danne en organisk Forbindelse mellem Kommunal-skolen og Realskolen. Jeg fremsætter denne Tanke til Overvejelse. Mulig kan dette Spørgsmaal ogsaa blive draget frem i det Udvalg, der faar med denne Sag at gøre.

I øvrigt ere jo disse Tilskud betingede af, at der ydes et Tilskud af vedkommende Kommune eller Amtskommune. Jeg tror, at der i det hele taget har været set forkert paa denne Sag, jeg tror, at denne Betingelse ikke er den heldigste at stille. Det er nemlig saaledes, at de private Realskoler af mange Grunde blive Skoler for den velstillede Del af de paagældende Kommuners Befolkning, blive en Slags Overklasseskoler, og Følgen deraf har været, at man i flere Kommuner har forsømt den almindelige Folkeskole. Der har siddet Byraad eller Amsraad, som have set meget velvillig paa Realskolerne og have givet dem store Tilskud baade af Kommunens og af Amtskommunens Kasse; medens man paa saadanne Steder ofte har forsømt Folkeskolen, saa at denne mere har faaet Karakter af at være en Fattigskole. Jeg kunde derfor ønske, at en af de Betingelser, der skulle stilles for, at en Skole kunde faa Del i Statstilskuddet, skulde være den, at det almindelige offentlige Skolevæsen i vedkommende Kommune stod paa et godt Trin, saa at det kunde siges, at der fra Kommunens og Autoriteternes Side gøres alt for at støtte den. I saa Fald vilde Faren for, at Folkeskolen skulde trykkes ned af disse private Realskoler, være forsvunden, idet det saa vilde være en Betingelse for vedkommende Autoritet, som ønskede at faa en saadan privat Realskole, at den ikke paa nogen Maade maatte forsumme den kommunale Skole, men skulde holde den paa samme Højde som noget andet Sted i Landet.

Det hedder i Lovforslaget, at private Skoler i Kjøbenhavn og paa Frederiksberg paa Forhaand ere udelukkede. Det er jo ikke noget nyt, at disse to Kommuner, særlig Kjøbenhavn, skulle udelukkes, hvor Talen er om at uddele af Statskassens Midler. Det forekommer mig dog, at det er haardt handlet mod disse to Kommuners private Realskoler. De kæmpe for Tiden

en meget haard Kamp og have uhyre vanskeligt ved at holde sig oppe, idet de ere trykkede dels fra Kjøbenhavns og Frederiksbergs Folkeskoler, der have udviklet sig saaledes, at Befolkningen i større og større Tal sender deres Børn derhen, og dels af de lærde Skoler. Nu har Staten for et Par Aar siden traadt hjælpende til over for de lærde Skoler i Kjøbenhavn, saa de ere blevne i Stand til at kunne slutte sig sammen i en eneste stor Ring; herved ere eller vilde de forhaabentligvis blive i Stand til bedre at kunne sørge for deres Lærerkrafter end hidtil. Derimod ere de private Realskoler meget uheldigt stillede, og de se sig ikke i Stand til at kunne tage sig af deres gamle Lærere, og den Løn, de kunne give, er meget ringe, langt under, hvad Folkeskolen i Kjøbenhavn og Frederiksberg kan yde sine Lærere, og de kunne ikke sikre dem nogen Efterløn. Disse Lærere maa derfor med Bekymring se deres gamle Dage i Møde. Jeg vil derfor gerne slutte mig til det af det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 1ste Valgkreds (Ottosen) udtalte Ønske om, at man kunde strække sin Velvilje saa vidt, at man ogsaa tog noget Hensyn til Lærerpersonalet ved de private Realskoler i Kjøbenhavn og Frederiksberg, saa at Statens Tilskud til Pensionskassen uden for disse Kommuner kunde blive forhøjet saaledes, at det ogsaa kunde komme disse private Lærere til gode. Jeg skal ogsaa tillade mig at henstille dette til velvillig Overvejelse af det eventuelle Udvalg.

Nanke: Jeg skal ikke opholde det høje Ting med mange Betragtninger, især da jeg i mangt og meget kan slutte mig til de Betragtninger, der navnlig ere fremkomne fra de første ærede Talere; derimod skal jeg gøre nogle enkelte Bemærkninger til Lovforslaget. Der er jo ikke Tvivl om, at det vil blive til stor Gavn for de private Realskoler, som vi nu en Gang have, og som vi endnu i en længere Tidsperiode nødvendigvis maa bedolde som et Supplement til Folkeskolen. Navnlig er der ikke Tvivl om, at de 28 Skoler, som hidtil ikke have faaet noget Tilskud, ville kunne glæde sig til et saadant Tilskud, naar de opfylde Lovens Bestemmelser. Ligesom det ærede Medlem for Stubbe-købing (N. J. Larsen) vil jeg gerne henlede den højtærede Ministers og det kommende Udvalgs Opmærksomhed paa det billige i, at de Skoler, som hidtil i længere eller kortere Tid have faaet et Tilskud, og det et Tilskud, som fra Aar til Aar har